

політики; збутової політики; комунікаційної політики; рекламної політики та просування; сервісного обслуговування тощо [3, 21].

Водночас із соціально-економічними, інформаційними змінами підвищується значущість просування як інструменту, який розкривається через інтегровані маркетингові комунікації. Сучасні інтегровані маркетингові комунікації створюють відносини між споживачем і виробником. «Сутність інтегрованих маркетингових комунікацій у сучасному господарстві полягає у новому способі сприйняття та аналізу цілого там, де раніше маркетологи вбачали тільки окремі, ізольовані, розрізнені складові». Відтак «4P» доповнюється іншими складовими (6P, 7P, 12P) [4, 93]. Однак таких інструментів в складі комунікацій, як прямий маркетинг і спонсорство вже недостатньо. Бізнес-структури все більше працюють у кіберпросторі, тому мають підлаштовуватись під звички інформаційного суспільства.

Отже, сучасні умови господарювання вимагають застосування сукупності методів, технологій і форм просування товарів і послуг, що включають такі інструменти, як брендинг, паблік рилейшнз, медіапланування, ATL, BTL, TTL тощо, які необхідні для задоволення інтересів сучасного «неіндустріального» споживача та отримання прибутку.

Джерела та література

1. Вплив трансформації ринкової економіки на управління розвитком професійно-технічної освіти: монографія/ В. І. Свистун та ін.; за наук. ред. В. І. Свистун. Київ, 2014. 184 с.
2. Шапоренко О. І. Маркетинговий підхід в організації управління діяльністю підприємства. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 5. DOI: 10.32702/2307-2156-2019.5.4
3. Ратинський В. В. Удосконалення маркетингового інструментарію ресурсозабезпечення підприємств. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 301 с.
4. Жебровська О. Тенденції розвитку інтегрованих маркетингових комунікацій в період трансформації світового економічного середовища. *Маркетинг в Україні*. 2014. № 5. С. 40–46.

Білоцерківська Л. – магістр;
Мещеряков В. – к. е. н.
Харківський національний аграрний
університет імені В. В. Докучаєва
м. Харків, Україна

Ефективність використання потенціалу підприємства і шляхи її підвищення

Проблема ефективного управління ресурсним потенціалом підприємств, його відтворення, всебічної модернізації й вискоєфективного використання, а також оптимального забезпечення всіма ресурсами належить до найгостріших, складних і надзвичайно актуальних не лише в науковому, а й у практичному плані. Водночас ефективне розв'язання цієї проблеми для підприємств є пріоритетним соціально-економічним і науково-технічним завданням, оскільки йдеться про виробництво якісної продукції. Інвестиційна, трудова й матеріально-технічна складові повинні кількісно та якісно зростати, постійно вдосконалюватися й оновлюватися.

Безумовно головною ціллю існування будь-якого підприємства є отримання максимально можливого прибутку від реалізації продукції (послуги) при мінімальних затратах на її виробництво. В основі досягнення даної цілі передусім лежить бажання керівного складу підприємства набути унікальних навичок управління ресурсним потенціалом свого підприємства та шляхів підвищення ефективності його використання. На сьогодні проблема підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства набуває особливого значення у зв'язку з випередженням темпів витрачання матеріальних ресурсів у порівнянні з темпами виробництва продукції [1].

Підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом, забезпечення його раціонального використання значною мірою у порівнянні з проведенням якісних змін у складі ресурсів і з підвищенням ефективності в їх управлінні. Завдання підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом полягає насамперед у вдосконаленні використання й управління ресурсами підприємства та в підвищенні їхньої цілісності, яка проявляється у тісному взаємозв'язку. Ресурсам підприємства повинен бути притаманний відповідний спектр функціональних характеристик, на основі яких має забезпечуватись компенсація їх дефіцитних властивостей [2].

Важливе значення у підвищенні ефективності управління ресурсним потенціалом підприємств має управління матеріальними ресурсами (основними фондами й оборотними засобами). Політика управління основними засобами підприємства передбачає постійне здійснення перегляду наявного складу основних засобів і порівняння його з отриманими фінансовими результатами. При цьому використовується порівняння з попередніми роками та встановлюється, за якої політики та структури виробничих фондів підприємство працювало найбільш рентабельно. Після цього визначаються шляхи оптимізації складу виробничих фондів. Для визначення основних напрямів оптимізації складу основних засобів підприємства необхідно враховувати потребу в основних засобах за окремими групами основних засобів (виробничі будинки та споруди; машини й обладнання, що використовуються у виробничому процесі; машини й обладнання, що використовуються у процесі управління виробничою діяльністю) [3].

Важливою передумовою для створення програми заходів щодо підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства є визначення та проінформованість про поточний стан його виробничої потужності та пропонують використовувати коефіцієнт мобільності основних засобів. Він є підсумковим показником активної частини основних засобів, які на пряму впливають на виробничу потужність підприємства. Тобто чим вищий рівень мобільності основних засобів, тим вищий буде рівень виробничої потужності підприємства.

Однією з головних ознак підвищення рівня ефективного використання основних засобів підприємства є збільшення обсягів виробництва продукції. У свою чергу, обсяги виробництва продукції за наявної та незмінної кількості обладнання залежать, по-перше, від ефективності використання фонду робочого часу впродовж зміни, доби, місяця тощо, тобто від екстенсивності їх використання; по-друге, від повноти використання можливостей обладнання з погляду його часової, добової, місячної виробничих потужностей. Таким чином, зазвичай виділяється два основних напрями підвищення ефективності використання основних фондів: інтенсивні та екстенсивні [4].

До інтенсивних напрямів підвищення ефективності використання основних засобів можна віднести наступні: 1) механізація та автоматизація виробництва; 2) технічне переозброєння та модернізація; 3) удосконалення технологічних процесів; 4) скорочення тривалості операційного циклу виробництва; 5) застосування прогресивних форм організації та управління виробництвом; 6) підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня промислово-виробничого персоналу. До екстенсивних напрямів підвищення ефективності використання основних засобів можна віднести такі: 1) скорочення простоїв обладнання внаслідок своєчасного забезпечення сировиною, матеріалами, напівфабрикатами та підвищення якості ремонтів і обслуговування обладнання; 2) збільшення кількості машино-змін роботи обладнання та скорочення кількості устаткування, що не працює; 3) введення додаткового обладнання.

Управління ресурсним потенціалом підприємства та прийняття рішень у цьому напрямку неможливе без врахування величезних обсягів інформації, розмір яких безперервно зростає у міру зростання обсягів виробництва продукції. При цьому ефективність управління досягається внаслідок того, наскільки раціонально здійснюються процеси збору, опрацювання й передачі інформації. Наявність автоматизованої інформаційної системи значно спрощує процес управління потенціалом підприємства та дозволяє вчасно зібрати, відсортувати, обробити необхідну інформацію і на цій основі прийняти правильне управлінське рішення. Формування комплексної інформаційної системи з використанням сучасних інформаційних технологій повинно стати

одним із суттєвих напрямків підвищення ефективності управління інформаційними ресурсами. При формуванні такої інформаційної системи на виробничих підприємствах слід виходити зі специфіки управління та функціонування інформації, об'єктивно необхідної для забезпечення цілеспрямованої діяльності підприємства в цілому. Тому комплексна інформаційна система повинна відповідати наступним вимогам: якість інформації; своєчасність надання; безпека інформації й адаптивність до інформаційних потреб, що змінюються; а також обізнаність персоналу у сучасних інформаційних системах.

Досягнути ефективності управління ресурсним потенціалом підприємств можна завдяки правильній роботі внутрішніх керованих змінних, тобто досконалої організаційної структури підприємства. Побудова організаційної структури підприємства потребує створення апарату управління, який має максимально відповідати стратегічним планам діяльності підприємства, при цьому забезпечувати ефективну взаємодію з зовнішнім середовищем і сприяти досягненню поставлених цілей. У сучасних умовах організаційна структура має забезпечити вирішення двох завдань: створити умови для виробництва та швидкого постачання високоякісної продукції споживачу за одночасного підвищення рівня результативності роботи та забезпечити розроблення, освоєння та пропозиції на ринку нових видів виробів.

Отже, серед багатьох напрямів підвищення ефективності господарської діяльності найбільш доцільною, на нашу думку, є розробка заходів щодо покращення результативності господарювання у розрізі таких видів економічних ресурсів, як основні засоби, оборотні кошти та трудові ресурси. Критерієм ефективного використання основних засобів підприємства має стати оптимальне співвідношення між наявним парком обладнання та ступенем його завантаженості. В іншому випадку підприємство матиме справу з перевитратами, пов'язаними з утриманням недієвих об'єктів, або зі зменшенням прибутку внаслідок задоволення потреб споживачів не повною мірою. Підвищення ефективності використання трудових ресурсів є можливим лише за умови формування якісної системи менеджменту, що у свою чергу передбачає встановлення жорстких вимог до керівників усіх рівнів. Найбільш перспективними напрямками при цьому можуть вважатись індивідуальний підхід до оцінки потенціалу окремо взятого працівника та постійне підвищення кваліфікації персоналу.

Джерела та література

1. Казачков І. О. Підвищення ефективності використання ресурсів промислового підприємства. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. № 1. Т. 2. С. 86–91.
2. Богацька Н., Швець О. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання. URL: <http://intkonf.org/ken-dotsbogatska-nm-shvetsoiresursne-zabezpechennya-diyalnosti-pidpriemstva-vsuchasnih-umovah-gospodaryuvannya> (дата звернення: 15.10.2020 р.).
3. Ульяновченко О. В. Формування та використання ресурсного потенціалу в аграрній сфері: монографія. Харків: Харків. НАУ, 2006. 357 с.
4. Економічна енциклопедія/за ред. Б. Д. Гаврилишина. Київ: Академія, 2002. Т. 3. 951 с.

Близнюк А. – студентка

Науковий керівник: к. е. н., доц.
Л. Шостак
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Шляхи підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції

Вступ. України до Світової організації торгівлі (СОТ) неминуче призведе до того, що вітчизняна продукція або буде відповідати світовим стандартам і високому рівню конкуренто-